

УДК 1:378+339.923+32

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.51>

АКТУАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Михайло Шмиголь, Юлія Юшкевич, Тетяна Балута

*Одеський національний економічний університет,
кафедра філософії, історії та політології
вул. Преображенська, 8, 65082, м. Одеса, Україна*

Актуальність питання збільшення культурологічної складової освіти в контексті європейської інтеграції України зумовлена як потребами суспільства у формуванні гармонійно розвиненої особистості, так і необхідністю ефективного входження у європейський культурний простір. Метою статті є обґрунтування актуалізації культурологічної складової освіти в умовах європейської інтеграції України. Методологічна основа дослідження зумовлена поставленою метою роботи та характеризується застосуванням теоретичних принципів діалектичного поєднання аналізу і синтезу, історичного та логічного підходів, порівняння та аналогії, а також гіпотетико-дедуктивного, компаративістського, структурно-функціонального та герменевтичного методів. Результати дослідження. Гасло Європейського Союзу – «Єдність у різноманітті» – нагадує, що справжня сила суспільства полягає в його здатності об'єднувати різних людей на основі спільних цінностей, не знищуючи їхню унікальність. Інструментом побудови суспільства, у якому цінності ЄС не залишаються лише на папері, а стають частиною щоденного життя виступає освіта. Саме через освіту Європейський Союз зміцнює свій фундамент як союзу цінностей, готуючи нові покоління до викликів сучасного світу та забезпечуючи сталий розвиток у майбутньому. Невід'ємним елементом реалізації гасла та цінностей Європейського Союзу виступає культурологічна складова освіти. Освіта, що спирається на культурологічні принципи, може стати інструментом соціальної гармонії, зміцнення національної ідентичності та формування покоління, готового до життя у світі, де різноманітність є основою для розвитку. Вивчення культурологічного блоку дисциплін є невід'ємною частиною підготовки фахівців у сфері політології, особливо в контексті євроінтеграції України. Це знання сприяє формуванню розуміння політичних процесів, які розгортаються в Європі, допомагає майбутнім політологам адаптувати європейський досвід до українських реалій і забезпечує підґрунтя для формування нової генерації лідерів, які здатні реалізувати європейські цінності в українському суспільстві.

Ключові слова: демократія, євроінтеграція, «Єдність у різноманітті», ідентичність, культурологія, культурологічна складова освіти, освіта, політологічна освіта, толерантність, цінності Європейського Союзу.

Вступ. Сучасні суспільно-політичні процеси, зокрема прагнення України стати повноправним членом європейської спільноти, висувають нові вимоги до формування свідомості громадян, їхньої культурної ідентичності та освіченості. В епоху стрімкого розвитку технологій та посилення міжкультурних контактів особливого значення набуває розуміння власної культури, її місця у світовому контексті, а також здатність поважати культурну різноманітність. Саме це є основою демократичних європейських цінностей, які прагне розвивати Україна.

Однією з головних проблем у цьому контексті є недостатня інтеграція культурологічних аспектів в освітні програми. Здебільшого акцент робиться на формуванні у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей, що забезпечується завдяки збільшенню освітніх компонент, кредитів та аудиторних годин циклу професійної підготовки, це в свою чергу

обумовлює критичне скорочення в освітніх програмах гуманітарної складової, зокрема й культурологічних дисциплін. Це може призвести до втрати національної ідентичності, відчуження молоді від своєї культурної спадщини та поверхового сприйняття європейської інтеграції.

Європейський досвід свідчить про те, що якісна освіта передбачає гармонійне поєднання професійних знань із глибоким розумінням культурних цінностей. У країнах ЄС велика увага приділяється вихованню поваги до культурного різноманіття, діалогу культур та усвідомленню важливості своєї ролі у глобальному світі. Для України це може стати не лише орієнтиром, але й можливістю відкрити свій унікальний культурний спадок європейській спільноті, сприяючи обміну знаннями та ідеями.

Отже, актуальність питання збільшення культурологічної складової освіти в контексті європейської інтеграції України зумовлена як потребами суспільства у формуванні гармонійно розвиненої особистості, так і необхідністю ефективного входження у європейський культурний простір. Україна, маючи багатий культурний спадок, повинна використовувати цей потенціал для зміцнення своєї ролі у світі, одночасно переймаючи найкращі європейські практики для побудови сучасної системи освіти.

Метою даної статті є обґрунтування актуалізації культурологічної складової освіти в умовах європейської інтеграції України.

Методологічна основа дослідження зумовлена поставленою метою роботи та характеризується застосуванням теоретичних принципів діалектичного поєднання аналізу і синтезу, історичного та логічного підходів, порівняння та аналогії, а також гіпотетико-дедуктивного, компаративістського, структурно-функціонального та герменевтичного методів.

Виклад основного матеріалу. Одним з основних гасел Європейського Союзу, яке відображає його фундаментальні цінності та ідеологію, є вислів: «Єдність у різноманітті». Це гасло вперше було використано у 2000 році для констатації того, що європейці об'єдналися у формі ЄС, щоб працювати заради миру та процвітання, водночас збагачуючись різними культурами, традиціями та мовами континенту [9]. Це не просто слова, а ідеал, що лежить в основі будівництва Європейської спільноти. Воно передбачає гармонійне співіснування багатьох культур, мов і традицій, які, зберігаючи свою унікальність, утворюють єдиний простір миру, співробітництва та солідарності.

У світі, що зазвичай сповнений протиріч і конфліктів, ЄС прагне показати приклад того, як можна досягти єдності, зберігаючи відмінності. Це гасло стало відповіддю на виклики, що виникають перед суспільствами у глобалізованому світі, і дороговказом до майбутнього, де повага до різноманіття є основою стабільності й процвітання.

Європа – це частина світу, яка з давніх часів вражає своїм різноманіттям. Кожна країна, кожен народ вносить у загальну культуру свої традиції, мову, мистецтво, кухню та світогляд. На цьому тлі виникає ключове питання: як об'єднати таку палітру культур, не втративши її багатства? Гасло «Єдність у різноманітті» дає відповідь. Воно не закликає до уніфікації чи стирання кордонів між культурами. Навпаки, воно проголошує ідею збереження національних особливостей як складових частин єдиного європейського проєкту. Наприклад, у Європейському Союзі діють двадцять чотири офіційні мови, а культурні традиції кожної країни-члена підтримуються й популяризуються. Це демонструє, що різноманіття не є перешкодою, а джерелом сили.

Різнороманіття в рамках ЄС сприймається як природний стан, який слід не долати, а приймати та підтримувати. Це дозволяє будувати простір, у якому громадяни, незалежно від національності чи культурної приналежності, відчують себе частиною єдиного європейського дому.

Водночас ідея «Єдність у різноманітті» стикається з низкою викликів. Європейський Союз пережив економічні кризи, хвилі міграції, зростання націоналістичних настроїв, які часто випробовують єдність на міцність. Одним із найскладніших викликів є збереження рівноваги між європейською ідентичністю та національною культурою. Деякі країни бояться втратити свою унікальність під тиском євроінтеграції, тоді як інші вимагають більшого співробітництва. Попри це, ЄС залишається прихильним до своєї місії – зберігати різноманіття й забезпечувати умови для взаємоповаги.

Для України, яка прагне інтеграції до європейського простору, ця ідея має особливе значення. Українське суспільство багатонаціональне, багатомовне та багатокультурне. Тому досвід Європейського Союзу у гармонізації цих аспектів є надзвичайно актуальним. Європейське гасло для України стає прикладом того, як можна розвивати країну, не розділяючи її, а підкреслюючи багатство різноманіття. Толерантність, повага до мовних і культурних прав усіх громадян – це ті принципи, які Україна може інтегрувати у свої соціальні та політичні процеси.

Необхідно наголосити на тому, що ключем до єдності в Європейському Союзі є спільні цінності, які об'єднують людей різного походження. Як зазначав Жозе Мануель Дурао Баррозу, президент Європейської Комісії, у зверненні до Європейського Союзу, в Страсбурзі, 11 вересня 2013 року: «Європейський ідеал торкається самих основ європейського суспільства. Це про цінності, і я підкреслюю це слово: цінності» [8, р. 91]. Акіосфера європейської цивілізації на сучасному етапі її розвитку знаходить своє віддзеркалення у Статті 2. Консолідованої версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського союзу, «Союз засновано на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини, зокрема осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує плюралізм, недискримінація, толерантність, правосуддя, солідарність та рівність жінок і чоловіків» [3].

Ці цінності є фундаментом європейської інтеграції, і саме вони вирізняють ЄС як унікальну структуру на світовій арені. Однак для того, щоб вони були не лише формальними деклараціями, а реальністю для кожного громадянина, необхідна дієва система освіти, яка стає провідником і гарантом їх реалізації у суспільстві.

Цінності Європейського Союзу виступають ідеалами, на яких базується вся структура цього об'єднання. Вони не є абстрактними поняттями, а мають цілком практичне значення для повсякденного життя кожного європейця. Дотримання прав людини, рівність перед законом, захист демократичних свобод – усе це створює основу для стабільного розвитку і добробуту. Проте важливо розуміти, що жодна цінність не може бути реалізована без активної участі суспільства. Люди мають не лише знати про ці ідеали, але й глибоко їх розуміти та впроваджувати у своєму житті. І саме освіта є тим механізмом, який забезпечує цей процес. Більш того, «входження України в ЄС вимагає зміни свідомості і професійної компетентності освітян як провідників цінностей в суспільстві... Євроінтеграція відбудеться, коли свідомість і поведінка людей стануть європейськими, за умови збереження українських цінностей. А цей процес можливий тільки через освіту» [7, с. 55, 57].

Освіта у контексті Європейського Союзу являє собою не лише передачу знань, а відповідає за формування світогляду, який ґрунтується на повазі до прав і свобод інших людей. Вона сприяє вихованню громадян, які здатні критично мислити, приймати усвідомлені рішення та нести відповідальність за свої дії. Завдяки цьому освіта допомагає закріпити демократичні цінності та забезпечує їхню сталу реалізацію.

Ключовою роллю освіти є також формування у молодого покоління толерантності та поваги до прав інших людей. Це особливо актуально у багатонаціональному та мультикультурному просторі, яким є Європейський Союз. У навчальних закладах європейські студенти не лише вивчають академічні курси, а й виробляють навичку до адекватного співіснування з представниками різних культур, віросповідань та світоглядів. Такий досвід допомагає розвивати солідарність, що є ще однією важливою цінністю ЄС. Солідарність – це здатність допомагати один одному у скрутний час, а також діяти на благо всього суспільства.

Освіта також відіграє важливу роль у захисті демократії та верховенства права. Адже без поінформованих і критично мислячих громадян демократія втрачає свою життєздатність. Через навчальні програми, дебати та громадські ініціативи молодь долучається до процесу прийняття рішень, розуміє важливість політичної участі та стає активною частиною громадянського суспільства. Такий підхід формує покоління, здатне захищати демократичні принципи навіть у складні часи.

Так, основними засадами державної політики України у сфері освіти та принципами освітньої діяльності закріпленими в Законі України «Про освіту» виступають «людиноцентризм, гуманізм, демократизм, верховенство права, нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями, виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками, формування громадянської культури та культури демократії, формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля», тощо [5].

У сучасному глобалізованому світі принцип «Єдність у різноманітті», який лежить в основі Європейського Союзу, дійсно стає дороговказом для побудови гармонійного багатокультурного суспільства. Однак реалізація цього принципу неможлива без формування у громадян толерантності, поваги до інших культур і здатності до співпраці в багатонаціональному середовищі. Вирішальну роль у цьому процесі відіграє культурологічна складова освіти, яка забезпечує розвиток міжкультурної компетентності, формування світогляду, заснованого на демократичних цінностях, і збереження культурної ідентичності. Саме освіта, яка враховує культурологічні аспекти, здатна виховати нове покоління, готове приймати різноманітність як перевагу та будувати суспільство на основі поваги й співпраці.

Культурологічна складова освіти – це систематичне вивчення культури як складного феномену, що охоплює традиції, звичаї, мови, мистецтво, релігії та цінності різних народів. Вона орієнтована на формування у студентів розуміння ролі культури в суспільному житті, розвиток критичного мислення та поваги до культурного розмаїття. Головними завданнями культурологічної складової освіти є: розвиток міжкультурної компетентності – здатності розуміти, поважати та ефективно взаємодіяти з представниками інших культур; формування толерантності – виховання поваги до різноманітних поглядів, звичаїв і традицій; збереження національної ідентичності – підтримка й популяризація власної культурної спадщини в умовах глобалізації.

Освіта, збагачена культурологічним компонентом, формує особистість, здатну розуміти та цінувати різноманітність, уникати конфліктів через стереотипи та упередження, створювати спільні рішення у багатокультурному середовищі, що у підсумку здійснює значний вплив й на суспільство, сприяючи зміцненню соціальної згуртованості та зниженню рівня дискримінації.

Культурологія передбачає не лише вивчення культурних феноменів, але й виступає інструментом для управління культурними процесами, просування культурних продуктів та формування міжкультурного діалогу. У контексті євроінтеграції важливість культурологічних знань стає очевидною, адже культурологічна освіта допомагає зрозуміти, як українська культура інтегрується в європейський контекст, залишаючись унікальною. Це дозволяє зміцнити національну ідентичність у процесі глобалізації. «Завдяки дисциплінам культурологічного циклу студенти мають можливість вивчати актуальну українську культуру, її представників – від митців до аналітиків, від менеджерів до стратегів. Насправді це потужна армія інформаційного та психологічного впливу, яка виробляє мистецький, інформаційний, аналітичний контент, яка часто виконує різні функції: від соціальних і волонтерських до представницьких і дипломатичних» [1, с. 176].

Ключем до успішної співпраці в Європейському Союзі, де співіснують десятки культур і мов, виступає адекватна міжкультурна комунікація. Саме фахівці з культурології відіграють важливу роль у формуванні діалогу між культурами, що сприяє соціальній гармонії. Крім того, в контексті євроінтеграції, культура стає важливим інструментом дипломатії. Культурні заходи, проекти та ініціативи сприяють зміцненню міжнародного іміджу України та просуванню її культурного продукту за кордон. «В цілому культурологічний аспект та міжкультурні зв'язки сприяють формуванню глобального громадянства та відповідального підходу до розв'язання сучасних проблем, підкреслюють важливість міжкультурних зв'язків у міжнародному співробітництві в галузі освіти та їх позитивний вплив на формування глобальної освітньої спільноти та ініціатив» [6, с. 181].

У сучасних умовах інтеграції України до європейського простору набуває особливого значення вивчення культурологічного блоку дисциплін здобувачами політологічної освіти. Саме культурологія дозволяє не лише зрозуміти основи цінностей ЄС, але й розкрити механізми їх реалізації в політичному житті, сприяючи формуванню нової генерації фахівців, здатних інтегрувати українське суспільство у спільний європейський контекст.

Політична культура є основою будь-якої системи влади, оскільки вона формує суспільні очікування, визначає стратегії взаємодії між громадянами, політичними інститутами та державою. У контексті євроінтеграції культурологія виступає інструментом, який допомагає зрозуміти, чому Європейський Союз робить акцент на цінностях демократії, толерантності та захисту прав людини. Для здобувачів політологічної освіти вивчення культурологічного блоку дисциплін дає можливість побачити глибинний взаємозв'язок між історичними, культурними та політичними процесами, які сформували сучасну Європу.

Гасло Європейського Союзу – «Єдність у різноманітті» – несе в собі важливий меседж, який відображає фундаментальний принцип міжкультурної взаємодії. Це гасло втілює ідею того, що розмаїття мов, традицій, релігій і культур є не перешкодою, а ресурсом для розвитку спільного європейського дому. Для політологів, які прагнуть ефективно діяти у сфері міжнародних відносин чи державного управління в умовах євроінтеграції, критично важливо зрозуміти, як різні національні культури взаємодіють у межах єдиного політичного простору, зберігаючи свою ідентичність. Культурологічні дисципліни надають необхідні знання, щоб аналізувати ці процеси, виявляти потенційні конфлікти та знаходити шляхи їх вирішення.

Однією з ключових цінностей ЄС є толерантність. Це поняття не обмежується лише соціальною чи міжособистісною взаємодією, а пронизує всю політичну систему. У контексті культурологічної освіти толерантність розглядається як елемент політичної культури, що забезпечує мирне співіснування різних груп у межах однієї держави чи між державами.

Так, «цілями прикладної культурології є прогнозування, проскутвання практик толерантності, які дозволять регулювати культурні процеси у їх глобальному, глокальному і локальному вимірах. Прикладна культурологія орієнтується на необхідність розкриття механізмів формування в людині практичних навиків толерантності, орієнтованої на забезпечення самоконтролю, спільного існування, міжкультурного діалогу тощо» [4, с. 162]. Вивчаючи історію європейських країн, здобувачі політологічної освіти мають змогу побачити, як ідеї толерантності зароджувалися та еволюціонували, стаючи основою для таких сучасних політичних принципів, як плюралізм, повага до меншин та інклюзивність.

Окрім толерантності, важливою складовою європейської політичної культури є демократія. Вивчення культурології дозволяє зрозуміти, як історичний досвід європейських країн, таких як боротьба за права людини, розвиток правових держав і становлення парламентаризму, вплинув на формування сучасної демократичної системи ЄС. Здобувачі політологічної освіти, які знайомі з цими процесами, здатні не лише аналізувати розвиток демократичних інститутів у Європі, але й адаптувати ці знання до реалій України, що перебуває на шляху демократичних перетворень.

Важливим елементом євроінтеграції є також розуміння багатонаціональної європейської ідентичності. Культурологічний блок дисциплін дозволяє майбутнім політологам усвідомити, що європейська ідентичність не замінює національної, а співіснує з нею. Це особливо важливо для України, яка одночасно прагне зберегти свою національну унікальність і стати частиною європейської спільноти. Аналізуючи приклади інших країн ЄС, які успішно інтегрувались до Союзу, зберігши свою культурну ідентичність, здобувачі освіти можуть знайти ефективні моделі для впровадження в українських реаліях.

Вивчення культурології також сприяє розвитку критичного мислення, що є ключовою компетентністю для політологів. У контексті євроінтеграції це означає здатність оцінювати політичні та культурні явища, уникаючи спрощених оцінок. Наприклад, здобувачі освіти, які знайомі з основами культурології, можуть глибше розуміти причини скепсису окремих європейських держав щодо розширення ЄС або внутрішніх протиріч, пов'язаних із міграційною політикою. Це дозволяє не лише правильно оцінювати ситуацію, але й шукати конструктивні рішення.

У політичному контексті, де культура все більше стає важливим інструментом дипломатії, знання, отримані через культурологічний блок дисциплін, дають майбутнім політологам конкурентні переваги. Політичні ініціативи, які враховують культурні особливості, мають більше шансів на успіх. Наприклад, ініціативи ЄС щодо інтеграції різних етнічних та релігійних груп зазвичай будуються на основі розуміння їхніх культурних традицій і потреб, що дозволяє забезпечити соціальну гармонію. «Культурна дипломатія є важливим інструментом побудови міцних міжнародних зв'язків і сприяє розвитку взаєморозуміння та співпраці між країнами. В умовах глобального розвитку суспільств її значення тільки зростатиме, відкриваючи нові можливості для культурного обміну та збереження культурного різноманіття» [2, с. 37].

Культурологія також формує в майбутніх політологів гуманістичний світогляд, що ґрунтується на повазі до гідності кожної людини, незалежно від її національності, мови чи релігії. Це відповідає основним цінностям ЄС, серед яких права людини займають центральне місце. У час, коли Україна долає виклики, пов'язані з війною, боротьбою за демократію та інтеграцією в європейську спільноту, цей аспект стає ще більш актуальним. Політологи, які глибоко розуміють цінності ЄС, можуть стати провідниками ідей гуманізму та демократії в українському суспільстві.

Висновки. Отже, «Єдність у різноманітті» – це не лише гасло, а й філософія, яка дозволяє Європейському Союзу залишатися стабільним і гармонійним у сучасному складному світі. Воно нагадує, що справжня сила суспільства полягає в його здатності об'єднувати різних людей на основі спільних цінностей, не знищуючи їхню унікальність. Для України це гасло може стати дороговказом у побудові демократичного, толерантного й процвітаючого суспільства. Європейський досвід доводить: різноманіття – це не виклик, а шанс створити щось унікальне й сильне. Інструментом побудови суспільства, у якому цінності ЄС не залишаються лише на папері, а стають частиною щоденного життя виступає освіта. Саме через освіту Європейський Союз зміцнює свій фундамент як союзу цінностей, готуючи нові покоління до викликів сучасного світу та забезпечуючи сталий розвиток у майбутньому.

Невід'ємним елементом реалізації гасла та цінностей Європейського Союзу виступає культурологічна складова освіти. Вона забезпечує формування толерантного, освіченого суспільства, здатного ефективно взаємодіяти в багатокультурному світі. Освіта, що спирається на культурологічні принципи, може стати інструментом соціальної гармонії, зміцнення національної ідентичності та формування покоління, готового до життя у світі, де різноманітність є основою для розвитку. Вивчення культурологічного блоку дисциплін є невід'ємною частиною підготовки фахівців у сфері політології, особливо в контексті євроінтеграції України. Це знання сприяє формуванню розуміння політичних процесів, які розгортаються у Європі, допомагає майбутнім політологам адаптувати європейський досвід до українських реалій і забезпечує підґрунтя для формування нової генерації лідерів, які здатні реалізувати європейські цінності в українському суспільстві.

Список використаної літератури

1. Демідко О. Значення культурологічних дисциплін під час війни // Актуальні проблеми науки та освіти : збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. С.175-177.
2. Драч В. В. Культурна дипломатія в умовах глобального розвитку суспільств. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 2. С. 33-38.
3. Консолідована версія Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського союзу (2010/С 83/01). *Офіційний вісник Європейського союзу*. 2010. № С 83/1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text
4. Копієвська О. Р. Прикладна культурологія у дискурсі практик толерантності // Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 26-27 березня 2022 р.). Київ : КНУКіМ, 2022. С. 160-164.
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.01.2025)
6. Сікорська І. Культурологічний аспект євроінтеграційних процесів у вищій освіті України // Актуальні проблеми науки та освіти : збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. С. 179-181.
7. Чередниченко О., Трубавіна І. Європейські цінності як основа національної згуртованості, курсу України на євроінтеграцію та укріплення основ національної безпеки через освіту. *Новий колегіум*. 2023. № 1-2(110). С. 53-58. <https://doi.org/10.30837/ps.2023.1-2.53>

8. Dratwa J. How values come to matter at the European Commission ethical experimentations of Europe. *Politique européenne*. 2014. №45(3). Pp. 86-121. <https://doi.org/10.3917/poeu.045.0086>
9. EU motto. *An official website of the European Union*. URL: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/eu-motto_en (дата звернення 17.01.2025)

UPDATING THE CULTUROLOGICAL COMPONENT OF EDUCATION IN THE LIGHT OF UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION

Mykhailo Shmyhol, Yuliia Yushkevych, Tetiana Baluta

Odessa National University of Economics,

Department of philosophy, history and political science

Preobrazhenskaya str., 8, 65082, Odessa, Ukraine

The relevance of the issue of increasing the cultural component of education in the context of the European integration of Ukraine is determined by both the needs of society in the formation of a harmoniously developed personality and the need for effective entry into the European cultural space. The purpose of the article is to substantiate the actualization of the cultural component of education in the context of the European integration of Ukraine. The methodological basis of the study is determined by the set goal of the work and is characterized by the application of theoretical principles of the dialectical combination of analysis and synthesis, historical and logical approaches, comparison and analogy, as well as hypothetical-deductive, comparative, structural-functional and hermeneutic methods. Research results. The motto of the European Union – «Unity in Diversity» – reminds us that the true strength of a society lies in its ability to unite different people based on common values, without destroying their uniqueness. Education is a tool for building a society in which EU values do not remain only on paper, but become part of everyday life. It is through education that the European Union strengthens its foundation as a union of values, preparing new generations for the challenges of the modern world and ensuring sustainable development in the future. An integral element of the implementation of the motto and values of the European Union is the cultural component of education. Education based on cultural principles can become a tool for social harmony, strengthening national identity and forming a generation ready to live in a world where diversity is the basis for development. The study of the cultural block of disciplines is an integral part of the training of specialists in the field of political science, especially in the context of Ukraine's European integration. This knowledge contributes to the formation of an understanding of the political processes unfolding in Europe, helps future political scientists adapt the European experience to Ukrainian realities and provides a basis for the formation of a new generation of leaders capable of implementing European values in Ukrainian society.

Key words: cultural component of education, cultural studies, democracy, education, European integration, identity, political science education, tolerance, «Unity in diversity», values of the European Union.